

Domácí násilí je opravdu drahý špás

V návaznosti na konferenci s mezinárodní účastí »Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví«, jež se konala 1. června v Praze, uspořádala o. p. s. profFem 21. června setkání s novinářkami. Některé momenty otevřené diskuse o domácím násilí - tomto negativním a stále přetrvávajícím fenoménu, jsme zaznamenali pro naše čtenářky a čtenáře.

Právníčka **Veronika Ježková** informovala o bezplatné právní pomoci, kterou poskytuje profFem (AdvoCats for Women) ženám-obětem domácího násilí (DN). DN je jen zlomkem patologického jevu, který násilí na ženách představuje, podotkla (dále je to např. sexuální násilí aj.). Samo domácí násilí zahrnuje široké spektrum projevů agrese od psychického týrání, přes zabraňování setkávání obětí s přáteli, stalking (chorobné pronásledování), všechny formy fyzického násilí, ekonomické násilí aj.

Projektová manažerka profFem **Petra Hokr Míhlová** přiblížila studii, jejímž cílem bylo vyčísřit náklady spojené s řešením zdravotních následků DN v ČR. Týkají se především léčení obětí. Výsledky jsou shrnuty do publikace *Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví* (profFem, 2016), již je Hokr Míhlová spoluautorkou.

Jak uvedl **Ladislav Klika** z výzkumné agentury Mindbridge Consulting, výzkum probíhal v roce 2014 formou osobního dotazování u 3058 žen v ČR starších osmnácti let. »Vzorek více než 3000 žen je vyšší než pro běžné politické výzkumy, byl tedy zachován vysoký stupeň kvality,« vysvětlil Klika. Výzkumnice měly sofistikované podklady, jak a na co se žen ptát. Ovšem je jisté, že ty nejvíce týrané ženy výzkumním dveře zřejmě neotevřely, protože se bály zásahu agresora. S touto skutečností však výzkum počítal.

Základem pro vyčíslení zdravotních nákladů DN jsou ceny jednotlivých léčebných výkonů zdravotnických zařízení, což kvantifikovala revizní lékařka.

Výsledky

Z výzkumu vyplynulo, že celkem zažilo v ČR domácí násilí 27,7 % žen starších osmnácti let (tedy asi

1,2 milionu žen), 162 000 žen vyhledalo v důsledku DN v roce 2014 lékařskou pomoc, 1,85 mld. Kč činily v tomto roce náklady veřejného zdravotního pojištění na ošetření a léčbu obětí DN, dalších 215 milionů Kč zaplatily tyto ženy z vlastních zdrojů na doplatecích za léky apod. Téměř čtvrtina žen, které zažily DN, nevyhledala lékařské ošetření, ačkoli je potřebovala. Nejvyšší výdaje vydala Všeobecná zdravotní pojišťovna, a to 1,24 mld. Kč. V 557 000 případech

Například neexistují statistická data o tom, který úraz je zaviněn domácím násilím. »Proto je provedený průzkum prvním krokem k tomu, aby upozornil na nutnost sběru těchto dat, je potřeba vést komplexní statistiku ze strany zdravotních pojišťoven, tyto vyhodnocovat a s výsledky dále pracovat,« je přesvědčena ředitelka profFem **Jitka Poláková**. Pozitivní příklady komplexního řešení DN v zahraničí existují, uvedla dále, například v Británii či Norsku. Tam je ihned po ohlášení DN

Petra Hokr Míhlová (vlevo s notebookem) informuje o výzkumu.

DN mezi partnery bylo svědkem násilné situace i dítě (dítě), ve 2,9 % došlo ke zranění dítěte.

Neexistuje statistika

Ačkoli jsme zaznamenali v boji proti DN jisté úspěchy – například jsou v ČR intervenční centra, je uzákoněn institut vykazání, probíhá práce s dětmi, jež zažily DN, i práce s násilnou osobou či jsou neustále proškolení v věci DN policistky a policisté a díky občasným mediálními kampaním se přece jen zvyšuje povědomost veřejnosti o této problematice (domácí násilí je trestný čin!), stále je podle mínění odborníků a odbornic profFem řada otázek nedotazena. Míček je na straně státní správy.

nastartována sada následných služeb pro oběti, včetně náhradního ubytování. To u nás automatické není.

I ve zdravotnických zařízeních, kam se ženy obraćejí po útoku agresora se zdravotními problémy, se situace často bagatelizuje a ne všichni zdravotníci znají problematiku DN, řekla ze zkušenosti své profese Ježková. A napišme-li to nadneseně, ne úplné pochopení je i na straně zdravotních pojišťoven...

Vedoucí sociálních služeb profFem **Naďa Gubová** poukázala na to, že i zaměstnavatelé mohou pomoci řešit DN u svých zaměstnanců a zaměstnankyň. Jsou takové případy, že je to zaměstnavatel, kdo profFem upozornil.

Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví

Petra Hokr Míhlová
Jitka Ondrušková
David Dohnal

Prevence!

Je v každém případě důležité investovat do prevence, náklady na řešení DN se pak výrazně snižují, zdůraznila Poláková. Nutností se stává kultivování celé společnosti, i politiků, »jakou agresivitu vidíme už u dětí ve školách«. Školení ve věci problematiky DN by měli být studující zdravotních škol. »Neziskovky to opravdu nespásí, to se musí řešit na úrovni státu,« je přesvědčena ředitelka profFem.

Domácí násilí je po všech stránkách opravdu drahý špás, jak je uvedeno v titulku. Kromě psychického strádání, bolesti, rozpadlých rodin, traumat dětí, absence obětí na pracovištích aj. je to také nákladná léčba těch, kteří jsou napadeni, a to musí někdo zaplatit.

Česká republika podepsala 2. května 2016 *Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí*. Kromě toho disponuje *Akčním plánem prevence domácího a genderově podmíněného násilí* na léta 2015 až 2018. Ten identifikuje celou řadu problémů, mj. i nedostatečnou pomoc obětem ve zdravotnických zařízeních i absenci systému sběru dat. Uvidíme, jak se toto podaří řešit.

Monika HOŘENÍ
FOTO – autorka

Veronika Ježková, Naďa Gubová, Jitka Poláková a Ladislav Klika

Slovenská Nitra přivítá esperantisty i esperantistky

V minulém roce se esperantisté z celého světa setkali již na svém stém kongresu, a opět ve Francii, v Lille. Zde bylo rozhodnuto, že 101. světový kongres se bude poprvé v historii konat na území Slovenska v Nitrě. Rozhodování nebylo jednoduché, o organizování kongresu se ucházela další poměrně významná světová města.

Nitra, kolébka křesťanství slovanského světa, kde byl postaven první křesťanský kostel již v roce 828 a jež se zapsala do historie našich národů životem a dílem knížete Pribiny a Svatopluka, dnes moderní studentské město, přivítá odhadem až 1500 esperantistů a esperantistek z celého světa. Kongres, který se uskuteční ve dnech 23. až 30. července, se stane další propagací mezinárodního jazyka a vzájemné spolupráce mezi národy.

Esperanto je mezinárodní uměle vytvořený jazyk. U zrodu esperanta stál Ludvík Lazar

Zamenhof (1859-1917), původem z Polska. Od dětství žil v mnohojazyčném prostředí a pozoroval, že nepochopení mezi lidmi vzniká často z důvodů nedorozumění. Od toho byl jen krok k tomu, aby se už jako školák začal zabývat myšlenkou vytvoření neutrálního a snadného jazyka, který by všechny národy používaly jako společný jazyk. Zamenhof nejdříve uvažoval o oživení latiny, ale pro její složitost se této myšlenky vzdal, a za základ nového jazyka vzal slovní zásobu hlavních evropských jazyků. V roce 1887 publikoval základy této řeči.

Snaha o porozumění mezi lidmi

Evropa i svět od té doby prošly peklem dvou světových válek a to, o čem sníval mladý tvůrce nového jazyka, to jest mír, porozumění a vzájemná spolupráce, se nespřinilo. I samotné esperanto přešlo za téměř 130 let své existence složitým

vývojem, setkalo se se zájmem i neporozuměním. Členská základna kolísala a kopírovala náladu ve společnosti. Snaha o vzájemné porozumění s využitím společného jazyka se neztratila a nadále žije.

Z potřeby vzájemného setkávání vznikla myšlenka organizovat celosvětové kongresy. První kongres se konal v roce 1905 ve Francii. Po tomto kongresu se esperanto rychle šířilo do světa a začalo se používat v odborné a zájmové činnosti na mezinárodní úrovni. Vznikaly překladky mnohých literárních děl. V bývalé CSR si esperanto získalo poměrně silnou členskou základnu. K esperantistům patřili například S. K. Neuman, K. Höger, F. Kožík, ze Slováků přítel Lva N. Tolstého Albert Škarvan, malíř M. Benka. Do esperanta jsou přeložena díla jako *Stařec a moře*, *Pán prstenů*, *Dobří voják Švejk* a stovky dalších.

V Praze se celosvětový kongres konal dvakrát v roce 1921 a 1996. Na druhém kongresu byl přijat tzv. *Pražský manifest*, moderní deklarace hodnot a cílů motivujících esperantské hnutí současnosti.

Nynější esperanto je výsledkem kolektivní práce několika set spisovatelů, filologů a tří generací jejich uživatelů. Esperantské hnutí nadále žije, i když se o něm příliš nepíše. Každoročně se pořádají v Čechách, na Slovensku i v dalších zemích letní školy esperanta, na nichž se esperanto vyučuje pro všechny věkové kategorie, pro začátečníky i pokročilé. Kromě výuky esperanta slouží setkání esperantistů ke vzájemnému poznávání a propagaci národních kultur.

Bližší informace o konání kongresu možno najít na stránkách www.nitra2016.sk ve slovenštině, angličtině a pochopitelně esperantu.

Mária PILKOVÁ,
účastnice esperantského sjezdu

Dopis předsedkyně Českého mírového fóra

Souběžně s varšavským summitem NATO probíhalo v hlavním polském městě 8. a 9. července zasedání Světové rady míru. Tohoto zasedání se zúčastnila i delegace Českého mírového fóra v čele s předsedkyní Vladimírou Vítovou.

Vítová se před konáním summitu, 25. června, obrátila na ministra obrany Martina Stropnického (ANO) s výzvou k dodržování mezinárodních dokumentů, které zakládají mírové řešení sporů a předcházejí válkám.

Vítová položila ministru otázku, zdali na zasedání NATO bude jednat v souladu s Ústavou ČR, zda bude dodržovat Chartu OSN a principy vztahů mezi státy dle Zakládajícího dokumentu Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a zda bude dodržovat Zakládající smlouvu NATO.

»Ústavě České republiky je zakotveno: „Lid je zdrojem veškeré státní moci, vykonává ji prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní“. Výkonný orgán, ve kterém jste ministrem obrany, není orgánem nadřízeným lidu, ale jeho prostředníkem. Tím je určena Vaše pravomoc v jednání na zasedání NATO ve Varšavě,« uvedla v dopisu.

Dále ministru připomněla znění článku 1 Zakládající smlouvy Severoatlantického paktu: »Smluvní strany se zavazují, jak je uvedeno v Chartě OSN, urovnávat veškeré mezinárodní spory, v nichž mohou být účastny, mírovými prostředky tak, aby nebyl ohrožen mezinárodní mír, bezpečnost a spravedlnost, a zdržet se ve svých mezinárodních vztazích hrozby silou nebo použití síly jakýmkoliv způsobem neslučitelným s cíli OSN.«

Vítová je přesvědčena, že agenda NATO probíraná ve Varšavě je (resp. byla) v rozporu se zakládající smlouvou této aliance. Vláda měla postupovat v souladu s Chartou OSN, v níž jsou stanoveny tyto cíle:

1. Udržovat mezinárodní mír a bezpečnost;
2. Rozvíjet mezi národy přátelské vztahy;
3. Uskutečňovat mezinárodní součinnost.

K zásadám, kterými jsou členské státy OSN povinny se řídit, patří:

- Respektovat srovnávanou rovnost států;
 - Řešit mezinárodní spory pokojnými prostředky;
 - Vystříhat se hrozby silou nebo použití síly. (mh)
- (Více www.ceskemiroveforum.com)

MÝM POHLEDEM

Co říkala má přítelkyně o Číně

Kdysi jsem pracovala jako tajemnice Červeného kříže v Praze 8. Předsedkyně jedné naší místní skupiny byla paní, má přítelkyně. Nebyla zaměstnaná (šila doma známým), měla dva syny, kteří oba v Praze vystudovali. Jeden po studiu pracoval jako učitel, druhý v ekonomické oblasti.

Po roce 1968 oba synové emigrovali do USA a tam pracovali ve svých oborech. Mára i táta oba syny ve Spojených státech navštěvovali. Již se přesně nepamatuji, jak často, ale bylo to, myslím, každoročně. S sebou jim vozili hlavně hrubou mouku na české knedlíky a salám uherák. Oba, má přítelkyně i její manžel, byli bezpartijní, neinklinovali k žádné politické straně, prostě neutrální lidé. Ani dnes mně řada lidí nevěří, že tenkrát směli cestovat do USA za svými dětmi-emigranty. Ano, jezdili!

Syn kantor prý vždycky říkal, že pokud jdou děti novodobých čs. emigrantů na kteroukoli americkou školu, mohou je dát o dva ročníky výše než americké děti, protože mají o tolik vyšší vědomosti – ačkoli přicházejí ze škol, které jsou ve státě se socialistickým režimem.

Druhý syn, ekonom, žil a pracoval v New Yorku. Dříve, než spadla newyorská »dvojčata«, se přestěhoval do Číny. Milý syn svou maminku, která mezitím ovdověla, do Číny pozval. Celkově tam byla asi čtyřikrát a vždy na delší dobu, takže mnohé viděla. V Číně navštívila kdoco, historické památky i novodobé zajímavosti. Měla i možnost blíže poznat hodně tamních lidí, protože její syn tam díky mnoha letům práce a života znal prostředí, a to nejen pracovní, ale i osobně.

A proč vám o tom všem píšou? Vždy má přítelkyně vyprávěla, jaké to na cestě po Číně bylo zajímavé. Říkala asi toto: *Marie, já toho viděla! Byla jsem mezi lidmi, nám tady v televizi o té Číně tak lžou. Mohu to říct, protože jsem tam byla už tolikrát a dost dlouho.* A také mi k tomu dodávala, že bude volit komunisty, i když je nikdy nevolila...

Její syn jí říkal: *Mámo, Ameriku už nechci ani vidět, poznal jsem ji z lícu i rubu, a k vám do toho »demokratického bordelu« se také nevrátím, to raději v Číně umřu.*

Bohužel má přítelkyně, o které píšou, již zemřela. Ačkoli byla o deset let starší než já – a já jsem ročník 1931, do posledních dnů byla čilá. Chtěla jsem čtenářkám předat další zkušenosti, jež jsem získala vyprávěním o Čínské lidové republice.

Marie ŠMÍDOVÁ, Praha 8